

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БАХМУТСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
АСОЦІАЦІЯ МЕДИКІВ УКРАЇНИ

МЕДИЦИНА ОСВІТА НЕЗЛАМНІСТЬ

МАТЕРІАЛИ
ХІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
25-26 КВІТНЯ
2024 РОКУ

БАХМУТ - ПОЛТАВА - ХАРКІВ, 2024

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БАХМУТСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
АСОЦІАЦІЯ МЕДИКІВ УКРАЇНИ

МЕДИЦИНА. ОСВІТА. НЕЗЛАМНІСТЬ.

МАТЕРІАЛИ

XI Міжнародної науково-практичної конференції

25-26 квітня 2024 року

Бахмут – Полтава – Харків, 2024

УДК 616+37.0(477)

Медицина. Освіта. Незламність.: Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції. – Бахмут-Полтава-Харків, 25-26 квітня 2024 р.//Полтава-Харків: ХНМУ, АМУ, БМФК, 2024 р. – 82 с.

Дане видання містить матеріали доповідей учасників XI Міжнародної науково-практичної конференції «Медицина. Освіта. Незламність.», яка відбулася в режимі он-лайн 25-26 квітня 2024 року.

Матеріали конференції видаються мовою оригіналу.

Редакційна колегія:

Відповідальні редактори:

Подаваленко А.П. – завідувач кафедри гігієни, епідеміології, дезінфектології та професійних хвороб Харківського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор.

Красножон Н.М. – директор Бахмутського медичного фахового коледжу.

Усенко С.А. – голова Асоціації медиків України, професор кафедри гігієни, епідеміології, дезінфектології та професійних хвороб Харківського національного медичного університету.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, граматичну та стилістичну правильність текстів несуть автори і наукові керівники.

*Розглянуто та затверджено на засіданні методичної ради БМФК
Протокол № 5 від 19.04.2024 року*

© Асоціація медиків України, 2024
© Бахмутський медичний фаховий коледж, 2024
© Харківський національний медичний університет, 2024

ЗМІСТ

I. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ

<i>Ețco Diana</i> , Imperativele strategice ase zemstvei din Basarabia in domeniul sanatatii publice.....	5
<i>Алієв С.П., Сапарова Н.Х., Саїдов Х.М.</i> , Еколого-епідеміологічні особливості поширення малярії у Республіці Таджикистан.....	9
<i>Багмут В.В., Нікуліна Г.Л.</i> , Важливість профілактики порушень психоемоційних станів у кризових ситуаціях.....	11
<i>Болдарєва В.М.</i> , Що треба знати про паліативну допомогу.....	13
<i>Болдарєва В.М.</i> , Болить голова? Будемо розбиратися.....	15
<i>Гвоздецька Г.С., Жукуляк О.М., Генік Н.І., Бігун Р.В.</i> , Порівняльний аналіз вмісту вітаміну D у вагітних із блюванням вагітних та у жінок із фізіологічним перебігом і триместру вагітності.....	18
<i>Дяченко М.С., Усенко С.Г., Усенко С.А.</i> , Імунологічні показники гострого обструктивного бронхіту у дітей, інфікованих на хламідіоз.....	21
<i>Дяченко М.С., Усенко С.А., Усенко С.Г.</i> , Алгоритм факторів ризику розвитку повторних епізодів гострого обструктивного бронхіту у дітей... ..	22
<i>Коршенко В.О.</i> , Лептоспіроз в Полтавській області України.....	24
<i>Логвинюк Р.П., Красножон Н.М., Усенко С.Г., Усенко С.А., Дяченко М.С., Кравченко Л.А.</i> , Особливості впливу занять скандинавською ходою на стан фізичної та ментальної працездатності студентів.....	26
<i>Нікуліна Г.Л., Круглова В.В.</i> , Вплив сенсорних систем на психоемоційний стан молоді, що навчається	28
<i>Ольховий А.Х., Виноградов О.О.</i> , Методика фізичної терапії пацієнтів з розсіяним склерозом у стадії ремісії.....	29
<i>Подаваленко А.П., Нессонова Т.Д.</i> , Аналіз місць інфікування населення м. Харків збудником COVID-19 в період пандемії.....	31
<i>Хайлов А.В., Журавльов А.М., Онда Є.В., Пивовар С.М., Деряга А.В., Руденко Л.М., Рак Т.І.</i> , Визначення чинників, що впливають на рівень захворюваності на туберкульоз серед дітей та підлітків в Полтавській області.....	33
<i>Щурко М.М., Кузик І.Я.</i> , Фізіологічне значення фтору при профілактиці карієсу.....	36

II. ПРІОРИТЕТИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

<i>Васильєва М.А.</i> , Впровадження інтерактивного навчання при викладанні дисципліни «Фармакологія та медична рецептура».....	38
<i>Грабельников О.М.</i> , Інноваційні впровадження у навчальний процес фізичного виховання та ефективність їх використання	39
<i>Єцко Д., Усенко С.А.</i> , Історичний досвід запровадження шкільних підручників у Молдові у першій половині 19 сторіччя.....	42

<i>Книш Т.В.</i> , Цифровізація як інструмент формування комунікативної взаємодії між органами місцевого самоврядування та ЗФПО галузі охорони здоров'я.....	43
<i>Красножон Н.М.</i> , Використання різних видів навчання студентів фахової передвищої освіти в умовах воєнного стану.....	45
<i>Кріпак І.В.</i> , Онлайн-платформи для забезпечення якісного навчання на заняттях біології.....	47
<i>Круглова В.В.</i> , Незламність: студентська конференція у Маріупольському медичному фаховому коледжі.....	49
<i>Лисюк С.І.</i> , <i>Кондратьєва І.В.</i> , <i>Обертій М.Г.</i> , Технологічні інновації в освітньому процесі.....	50
<i>Літвін Т.В.</i> , <i>Красножон Н.М.</i> , Бахмутський медичний фаховий коледж: минуле та сьогодення.....	53
<i>Парфенюк М.О.</i> , Підвищення ефективності базової практичної компоненти в медичній освіті методом симуляційного навчання як сучасної інноваційної технології.....	55
<i>Подаваленко А.П.</i> , <i>Зеленська Л.Д.</i> , <i>Білера Н.В.</i> , Результати опитування лікарів на циклах підвищення кваліфікації щодо обізнаності з технологією розвитку критичного мислення.....	57
<i>Соляник В.В.</i> , З досвіду дистанційного викладання предмету «Медсестринство у внутрішній медицині».....	59
<i>Туз-Благовісна О.Ю.</i> , <i>Бичкова Ю.О.</i> , Емоційне вигорання у педагогів під час війни.....	61
<i>Усенко С.Г.</i> , <i>Дяченко М.С.</i> , <i>Усенко С.А.</i> , Менеджмент навчального процесу закладу вищої освіти.....	63
<i>Хілько В.О.</i> , Використання інтерактивних технологій під час практичної підготовки студентів медичного коледжу в умовах воєнного стану.....	64
<i>Шепель О.А.</i> , Технологія модульно-блочного навчання і рейтингова система оцінювання в школі під час дистанційного навчання	66

ІІІ. РОЗВИТОК НАУКИ – МАЙБУТНЄ МОЛОДІ

<i>Добрунік Я.С.</i> , <i>Устиянська О.М.</i> , Дослідження біогенного та іонно-сольового складу води річки Прут в околицях міста Новоселиця. Вплив хімічних речовин на організм людини.....	70
<i>Коршенко А.В.</i> , <i>Коршенко В.О.</i> , Економічні втрати в медицині: «забута» газова гангрена.....	72
<i>Палухіна Ю.В.</i> , <i>Васильєва М.А.</i> , Жорсткість води, її вплив на довкілля та способи визначення.....	74
<i>Рибальченко О.О.</i> , <i>Ткаченко Л.Д.</i> , Роль латинських крилатих висловів у формуванні професійного мислення медичного працівника.....	76
<i>Романюк В.</i> , <i>Дяченко М.С.</i> , <i>Усенко С.А.</i> , Навчання під час війни – погляд на освітній процес очима студента і викладача.....	77
<i>Тандикіна М.</i> , <i>Д'яченко І.М.</i> , Необхідність сучасної психологічної підтримки сім'ї важкохворого пацієнта.....	79

I. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ

IMPERATIVELE STRATEGICE ASE ZEMSTVEI DIN BASARABIA IN DOMENIUL SANATATII PUBLICE

Diana Ețco, doctor în istorie, Institutul de Istorie al Universitatii de Stat din Moldova, Republica Moldova

Резюме. Розглянуто історію розвитку земської медицини на території Бессарабії, яка включає і сучасні українські землі, в період з середини XIX до початку XX сторіччя. В цей час було створено нові заклади охорони здоров'я, а саме лікарні, притулки, амбулаторії, фельдшерсько-акушерські школи, літні табори для оздоровлення дітей тощо. Широкого розвитку набула санітарно-медична організаційна робота у санітарних кабінетах, бактеріологічних відділеннях із введенням посад санітарних лікарів. Пріоритетами земської медицини були: акушерство, боротьба з інфекційними захворюваннями, санітарний нагляд і практичні санітарні заходи, медична статистика, поширення гігієнічних знань, турбота про становище медичного персоналу в земствах.

Resume. The history of the development of Zemstvo medicine on the territory of Bessarabia, which includes modern Ukrainian lands, in the period from the middle of the 19th to the beginning of the 20th century is considered. At this time, new health care facilities were created, namely hospitals, shelters, dispensaries, paramedic-midwifery schools, summer camps for children's health, etc. Sanitary and medical organizational work in sanitary offices, bacteriological departments, with the introduction of the positions of sanitary doctors, gained wide development. The priorities of zemstva medicine were: midwifery, the fight against infectious diseases, sanitary supervision and practical sanitary measures, medical statistics, the spread of hygienic knowledge, care for the position of medical personnel in zemstvos.

Unul din cel mai progresist sistem de sănătate publică în epocă a fost creat de către medicina de zemstvă. Principiile de bază ale medicinei de zemstvă se axau pe: gratuitate și accesibilitate pentru toate păturile sociale, specializarea, implicarea populației însuși în organizarea ocrotirii sănătății, dezvoltarea științei, tehnologiilor și inovațiilor farmaceutice medicale, administrația colegială, direcția profilactică, caracterul public. Datorită contribuției medicinei de zemstvă au fost înființate o serie de instituții noi de ocrotire a sănătății: spitale, aziluri, dispansere, școli de felceri și obstetrică, birouri sanitare, secții bacteriologice, tabere de vară pentru întremarea sănătății copiilor etc. Zemstva s-a implicat activ în organizarea sanitară-medicală a Basarabiei, asumându-și o parte din cheltuielile legate de această inițiativă. Prin urmare a fost instituită funcția de medici sanitari, și, de asemenea, în anul 1892, a fost înființat Biroul Sanitar de Zemstvă. El a funcționat până în anul

- «Medicus philosophus est, non enim multa ut inter sapientiam et medicinam differentia» - лікар – це філософ. Адже немає великої різниці між мудрістю і медициною.

Одним з найвідоміших афоризмів, який вельми широко використовується серед медиків – це «Primum non nocere» - спершу не завдавай шкоди. Це є основоположним принципом медицини і нагадує про необхідність обережності та дбайливості під час надання медичної допомоги.

Автор дослідив та проаналізував великий за обсягом спектр латинських афоризмів стосовно різних галузей медицини, методів лікування і ліків, впливу способу життя на стан здоров'я людини. Найцікавіші з них розміщено на слайдах презентації.

Отже, латинські крилаті вислови відображають основи світогляду, передають слушні поради, думки. Саме тому їх знання має велике значення для формування професійного медичного мислення та професійної культури майбутніх медиків.

З медичним працівником, у якого багата, колоритна мова, який вміє передати свою думку, користуючись цікавими, конкретними, лаконічними афоризмами, що несуть глибокий зміст та впливають на формування професійного мислення, цікаво працювати колегам-медикам.

Постійне пізнання та осмислення крилатих висловів дають добрі результати у професійній діяльності працівників охорони здоров'я. Як в українській, так і в іноземній медичній спільноті широко використовуються латинська мова та крилаті латинські вислови, що унеможлиблює непорозуміння у медичному середовищі, дає можливість висловлювати власну думку та брати участь у міжнародній фаховій діяльності.

НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ – ПОГЛЯД НА ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ОЧИМА СТУДЕНТА І ВИКЛАДАЧА

Романюк В.В., волонтер благодійного фонду «Центр спасіння життя», студентка, ПВНЗ «Київський медичний університет»

Наукові керівники: Дяченко М.С., асистент, Харківський національний медичний університет; Усенко С.А., професор, Харківський національний медичний університет

Повномасштабне вторгнення в Україну призвело до дестабілізації в багатьох аспектах суспільного життя. Однією з найбільш уразливих галузей стала освіта, яка не встигла стабілізуватися після випробування глобальною пандемією COVID-19. Заклади вищої освіти вимушені були адаптуватися до тих обмежень та загроз, які виникли після 24 лютого 2022 року, а також стикнулися із вимогами гарантувати безпеку, надійність та доступність освіти в цих найскладніших умовах. Вплив війни на освіту в Україні – це питання, яке ще буде потребувати аналізу та обговорення, адже від нього залежить культурне майбутнє як країни загалом, так і наступних поколінь. За даними Міністерства освіти та науки України, від початку повномасштабного

вторгнення, найбільше пошкоджених та зруйнованих закладів освіти зареєстровано в Донецькій області. Також значних втрат зазнали Харківська, Херсонська, Дніпропетровська та Запорізька області. Станом на серпень 2023 року прямі втрати оцінюють в \$9,7 млрд. Найбільші збитки від руйнувань та пошкоджень закладів освіти – у Харківській, Донецькій, Чернігівській, Запорізькій та Київській областях.

В таких умовах виникають питання доступності та безпеки освіти. Багато здобувачів втратили можливість долучитися до навчального процесу, педагоги під загрозою обстрілів викладали і продовжують викладати в регіонах, де ведуться або потенційно можуть відбуватися бойові дії. Такі умови потребують серйозного планування освітніх процесів та забезпечення належних умов навчання в умовах війни. За даними міністра освіти і науки, найкраща ситуація щодо обладнання укриттями спостерігається у закладах професійно-технічної освіти – 95% закладів обладнано укриттями, із яких 94% – це заклади фахової, передвищої та вищої освіти. А після масованих ракетно-бомбових ударів по об'єктах енергетичної інфраструктури виникли масштабні руйнування у окремих регіонах України. Війлові відключення електроенергії як за графіками, так і в аварійному режимі призводить до того, що або здобувачі вищої освіти не можуть підключатися до онлайн занять на навчальних платформах, або професорсько-викладацький склад закладів освіти інколи не має змоги у повному обсязі викласти матеріал на лекціях, семінарах, колоквиумах чи практичних заняттях. З метою відновлення галузі освіти в Україні в сучасних умовах необхідно:

- Координації та співпраці між державними органами, міжнародними співтовариствами, місцевими організаціями, соціальними працівниками та незалежними експертами для забезпечення максимальної освітньої можливості та захисту усіх суб'єктів, задіяних в умовах навчання;
- Для гарантування доступності освіти необхідно забезпечити систему достатнім фінансуванням, інфраструктурою та обладнанням;
- Необхідно забезпечити навчальні процеси не лише методичними матеріалами, а й соціальною та емоційною підтримкою, культурними заняттями, доступом до новітніх технологій;
- Впровадити та дотримуватися заходів, які гарантуватимуть безпеку для всіх учасників навчального процесу;
- Необхідно забезпечувати доступні та рівні можливості для всіх учасників освітніх процесів із метою запобігання дискримінації та нерівності можливостей;
- Сприяти підготовці й компетенції викладачів до роботи зі здобувачами освіти, які мають відставання у навчальному процесі або психологічні травми, які перешкоджають цілковитій адаптації у колективі або освітньому середовищі.